

Digitala färdskrivare vid vägtransporter

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker lagförslaget i proposition 2003/04:83 om digitala färdskrivare vid vägtransporter.

EG:s regelverk uppställer krav på att mekaniska färdskrivare i lastbilar och bussar efterhand skall ersättas med digitala. Dessa nya färdskrivare förutsätter för sin användning särskilda färdskrivarkort med Vägverket som utfärdande myndighet. Regeringens förslag går ut på att lagen (2001:558) om vägtrafikregister ändras i fråga om ändamål och innehåll för att omfatta Vägverkets hantering av färdskrivarkorten. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2004.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	4
Bakgrund	4
Nya EG-bestämmelser	4
Regeringens förslag och bedömningar.....	5
Utskottets ställningstagande	5
<i>Bilagor</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen.....	7
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Digitala färdskrivare vid vägtransporter

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister. Därmed bifaller riksdagen proposition 2003/04:83.

Stockholm den 13 april 2004

På trafikutskottets vägnar

Claes Roxbergh

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Claes Roxbergh (mp), Elizabeth Nyström (m), Erling Bager (fp), Hans Stenberg (s), Krister Örnfjäder (s), Johnny Gylling (kd), Karin Svensson Smith (v), Jan-Evert Rådström (m), Sven Bergström (c), Kerstin Engle (s), Björn Hamilton (m), Mikael Johansson (mp), Börje Vestlund (s), Christer Winbäck (fp), Berndt Sköldestig (s) och Mariam Osman Sherifay (s).

Utskottets överväganden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör bifalla regeringens förslag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

Bakgrund

Bestämmelser om kör- och vilotider vid transport med tunga lastbilar och bussar finns reglerade på gemenskapsnivå (förordningen (EEG) nr 3820/85 om harmonisering av viss social lagstiftning om vägtransporter). Reglerna innebär bl.a. begränsningar av den dagliga körtiden samt krav på raster m.m.

För att möjliggöra kontroll av efterlevnaden finns krav på att alla fordon som omfattas av den nyssnämnda förordningen också skall vara försedda med en färdskrivare (förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter). En färdskrivare är en utrustning som är avsedd att installeras i ett vägfordon med uppgift att automatiskt eller halvautomatiskt lämna detaljerad information om fordonets förflyttningar och om förarnas arbetspass. Informationen tas emot och bevaras på ett diagramblad.

Nya EG-bestämmelser

De hittillsvarande mekaniska färdskrivarna har visat sig ge utrymme för missbruk. Rådet har därför beslutat om krav på en modern, digital utrustning (förordning (EG) nr 2135/98 om ändring av förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och direktiv 88/599/EEG om enhetligt förfarande vid kontroll av förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85).

Det digitala färdskrivarsystemet består av två delar, dels en *fordonsenhet*, (den egentliga färdskrivaren), dels ett *färdskrivarkort* (i form av s.k. smarta kort). Den nya färdskrivaren skall lagra informationen digitalt i stället för på diagramblad. Färdskrivarkort är i sin tur den samlande benämningen för fyra kort med olika funktioner, nämligen

- förarkort, som utfärdas för en viss förare,
- företagskort, som utfärdas för en ägare eller en nyttjanderättshavare av fordon som utrustats med en färdskrivare,
- verkstadskort, som utfärdas för en tillverkare av färdskrivare, en fordons tillverkare eller en verkstad som godkänts i särskild ordning och
- kontrollkort, som utfärdas för en behörig kontrollmyndighet.

Enligt förordningen (EG) nr 2135/98 skall de nya kraven vara förenade med övergångsbestämmelser enligt följande. Samtliga fordon som omfattas av kör- och vilotidsbestämmelserna och som tas i bruk för första gången den 5 augusti 2004 eller senare skall vara utrustade med den nya digitala

färdskrivaren. Vidare skall medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utfärda förarkort senast den 5 maj 2004.

Regeringens förslag och bedömningar

Vägverket presenterade i en framställan till regeringen den 7 april 2003 förslag till komplettering i den svenska lagstiftningen av EG:s regelverk. Efter remissbehandling av Vägverkets förslag har regeringen lagt fram en proposition enligt följande.

Inledningsvis redovisar regeringen sin bedömning att endast en begränsad del av de bestämmelser som behövs i anslutning till EG-förordningarna om kör- och vilotider samt färdskrivare behöver lagform. Övriga nationella bestämmelser förutsätts ges förordnings- och föreskriftsform.

Regeringen förordar att lagreglerna genomförs genom en ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

I 5 § föreslås ett tillägg till första punkten, varigenom vägtrafikregistrets *ändamål* utökas till att omfatta den administrativa hanteringen av färdskrivarkorten. Vad som menas med färdskrivare framgår av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter.

I 6 § klargörs – genom tillägg i första stycket – att vägtrafikregistrets *innehåll* skall omfatta uppgifter om färdskrivarkorten, nämligen dels själva innehavet, dels en uppräknings av uppgifter som behövs för Vägverkets hantering av färdskrivarkorten.

Vägverkets verksamhet med vägtrafikregistret är avgiftsfinansierad. Den nu föreslagna utökningen av registerverksamheten avses bli finansierad genom avgifter för ansökan om och utfärdande av färdskrivarkort.

Beträffande frågan om sekretess i samband med utfärdande av färdskrivarkort bedömer regeringen att nuvarande bestämmelser i sekretesslagen (1980:100) är tillräckliga för skydd av sådana uppgifter som avser färdskrivarkortens säkerhet.

Regeringen föreslår att lagändringarna skall träda i kraft den 1 juli 2004.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis understryka vikten av att regler om kör- och vilotider upprätthålls. Överträdelse av reglerna och missbruk av färdskrivarsystemet är ett allvarligt hot mot trafiksäkerheten och är oacceptabelt även av konkurrensskäl.

Förordningen (EG) nr 2135/98 gäller som nationell rätt. Den avser en ändring av förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och direktiv 88/599/EEG om enhetligt förfarande vid kontroll av förordningarna (EEG) nr 3820/85 och (EEG) nr 3821/85.

För att förordningen skall kunna tillämpas i Sverige när det gäller hanteringen av färdskrivarkort behövs kompletterande bestämmelser i svensk lag. Regeringen föreslår därför en ändring av lagen (2001:558) om vägtrafikregister i fråga om registrets ändamål och innehåll.

Avsikten har varit att systemet med digitala färdskrivare skulle träda i kraft den 5 augusti 2004. Såsom nämns i propositionen är emellertid införandet av systemet försenat, eftersom att det ännu inte finns någon typgodkänd färdskrivare på marknaden. Utskottet har erfarit att den första digitala färdskrivaren kan förväntas bli EG-typgodkänd tidigast i slutet av maj 2004; detta är tio månader senare än beräknat. Vidare har inhämtats att kommissionen uttalat sin avsikt att i ett brev till medlemsstaterna lämna ett förslag i frågan. Det är enligt utskottets mening angeläget att Vägverket fortlöpande håller berörda intressenter informerade i denna fråga.

Utskottet ser positivt på att tillämpningen i Sverige av EG:s regelsystem avseende digitala färdskrivare nu möjliggörs genom en komplettering av lagen om vägtrafikregister. Samtidigt förutsätter utskottet att det nationella regelsystemet i övrigt utformas på ett ändamålsenligt sätt, inte minst för att säkerställa att missbruk av färdskrivarsystemet kan motverkas effektivt.

Med det sagda tillstyrks propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

2003/04:83:Digitala färdskrivare vid vägtransporter

Riksdagen antar regeringens förslag till
lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:558)
om vägtrafikregister

Härigenom föreskrivs att 5 och 6 §§ lagen (2001:558) om vägtrafikregister skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***5 §**

I fråga om personuppgifter skall vägtrafikregistret ha till ändamål att tillhandahålla uppgifter för

1. verksamhet, för vilken staten eller en kommun ansvarar enligt lag eller annan författning, i fråga om

- a) fordonsägare,
- b) den som ansöker om, har eller har haft behörighet att framföra fordon eller luftfartyg enligt körkortslagen (1998:488), yrkestrafiklagen (1998:490), luftfartslagen (1957:297) eller någon annan författning eller den som har rätt att utöva viss tjänst enligt luftfartslagen,

c) annan person om det behövs för att underlätta handläggningen av ett körkorts- eller yrkestrafik-ärende, *eller*

d) den som ansöker om, har eller har haft tillstånd att bedriva yrkesmässig trafik enligt yrkestrafiklagen eller någon annan författning eller biluthyrning enligt lagen (1998:492) om biluthyrning,

eller

e) den som ansöker om, har eller har haft färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85 av den 20 december 1985 om färdskrivare vid vägtransporter¹,

2. försäkringsgivning eller annan allmän eller enskild verksamhet där uppgifter om personer under 1 a), b) och d) utgör underlag för prövningar eller beslut,

3. information om fordonsägare för trafiksäkerhets- eller miljöändamål samt för att i den allmänna omsättningen av fordon förebygga brott,

4. aktualisering, komplettering eller kontroll av information om fordonsägare som finns i kund- eller medlemsregister eller liknande register, samt

5. uttag av urval för direkt marknadsföring av information om fordonsägare, dock med den begränsning som följer av 11 § personuppgiftslagen (1998:204).

¹ EGT L 370, 31.12.1985, s. 8 (Celex 31985R3821).

6 §

I vägtrafikregistret förs det in uppgifter som avser

1. motordrivna fordon och släpfordon samt ägare till dessa,
2. a) behörighet enligt körkortslagen (1998:488) att föra fordon,
b) förarutbildning och förarprov,
c) det som i övrigt behövs för tillämpningen av körkortslagen och av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen,
3. a) behörighet att föra fordon i yrkesmässig trafik och rätten att bedriva yrkesmässig trafik och biluthyrning,
b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter, *samt*
b) det som i övrigt behövs för tillämpningen av yrkestrafiklagen (1998:490) och lagen (1998:492) om biluthyrning samt av föreskrifter som meddelats i anslutning till lagarna och för tillämpningen av bestämmelser om tillstånd till internationella person- eller gods-transporter,
4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning,
4. innehav av särskilda behörighetshandlingar som krävs för att föra ett visst slag av motordrivet fordon eller luftfartyg i andra fall än som avses i 2 a) och 3 a) eller för att utöva viss tjänst eller genomgå viss utbildning,
5. *innehav av färdskrivarkort som avses i rådets förordning (EEG) nr 3821/85, och*
6. *utfärdande, utbyte, förnyelse, förlustanmälan, återlämnande, giltighet och återkallelse av färdskrivarkort enligt 5, och som i övrigt behövs för tillämpningen av förordning (EEG) nr 3821/85 och av föreskrifter som meddelats i anslutning till den.*

I registret förs det dessutom in uppgifter som behövs för kontroll av att felparkeringsavgifter enligt lagen (1976:206) om felparkeringsavgift betalas och att influtna medel redovisas.

Personuppgifter får endast föras in för de ändamål som anges i 5 §.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2004.